

Két éve az Unió építőiparában

Két éve a magyar építőipar is tagja a világ három meghatározó építési pólusa (Európai Unió, USA, Japán) leg-erősebbikének. Igaz ez még akkor is, ha teljesítményünk az Unió építőipari produktumának az egy százalékát sem éri el. Ha az építési teljesítményünket – építőipari termelés – az öt évvel ezelőtti értékkel vetjük egybe, több mint kétharmados növekedést könyvelhetünk el. Ha a többi tagország építőiparának termelésnövekedési értékével és tendenciájával hasonlítjuk össze, a végeredmény dicséretes. Csupán két új balti tagország produktált magasabb építési növekedést, mint Magyarország. Vagyis a dobogós hely huszonöt ország között valóban szép eredmény.

Vajon ez építőiparunk versenyképességének is tükrözője? Ez azt jelenti, hogy az európai uniós építőipari intézményrendszerbe teljeskörűen betagozódunk? Hogy az uniós szabályozás és gyakorlat minden területen általános? Hogy az uniós építőipari szabályozást a közösségi elvárásnak és mindenképp előtérbe saját érdekünknek megfelelően aktívan alakítjuk? Hogy a szakmai érdekérvényesítést európai szinten műveljük? Hogy ezen a területeken is élen járunk?

Nem, nem egészen.

Építőiparunk versenyképessége – a versenyképességi elemeket sorra véve – nem igazán javult a versenytársakhoz képest az elmúlt két évben. A teljes jogú uniós tagsággal járó lehetőségeket az európai uniós intézményrendszerben – állami, intézeti, munkacsoport, szakszövetségi stb. szinten – csak kis mértékben használtuk ki. Az uniós szabályozásban az aktív befolyásoló szerep legtöbb területen még csak cél, többnyire a passzív befogadó szerepet töltjük be. Építési és építőanyag-ipari vállalkozásaink európai uniós ismeretei több területen is javítandók. Az Európai Építőanyag-gyártók Szövetségében éppen év elején függesztette fel tagságát a magyar szövetség, ami nem a kívánatos cél elérését segíti. A vázolt hiányosságokat alapvetően pénzügyi problémákkal magyarázzák, ami a rövid távú lehetőségeket tekintve lehet helytálló megállapítás. Valójában a legjobb hosszú távú befektetés lehet a vállalkozók részére a szakmai szövetségek tevékenységének aktivizálása a nemzetközi – mindenképp előtérbe az európai – porondon. Természetesen akkor, ha az itt megszerzett információ időben és a kellő mélység-

ben a vállalkozókhöz is eljut. Ebben az esetben a szükséges pénzügyi forrás is könnyebben biztosítható.

Jelztük, hogy felülvizsgálat alatt van az építésipar irányelve. A kitűzött cél, az egyszerűsítés és a gazdasági racionalitás sokak véleményének eredőjeként jelenik majd meg. Az egyes európai szakmai szövetségek a nemzeti tagszövetségeik véleményére alapozva már fogalmazzák javaslataikat az egyes szakterületek érdekeinek megfelelően. Célszerű lenne a magyar vállalkozások érdekeit is előre megfogalmazni, és az érdekegyeztetés nem könnyű folyamatában következetesen képviselni. Ha indokolt, kompromisszumot kötni. Kitérni abból a gyakorlatból, hogy az uniós jogszabályt (direktívát) készen kapjuk, nem lehet vele mást tenni, mint végrehajtani.

A legtöbb kifogás ma talán a közbeszerzési törvénnyel kapcsolatban fogalmazódik meg az építési szektorból az uniós irányelvekkel összefüggésben. A szabályozást érintő kritikákban megfogalmazott észrevételek egy részét – meggyőződésem szerint – az uniós jogalkotási folyamatban lehetett volna érvényesíteni, ha abban aktívan részt veszünk. Utólag, az irányelvvel ellentétes szabályozásban nem reménykedhetünk. A közbeszerzési irányelv következő módosításánál jobban kell figyelni, s partnereket szerezni elképzeléseink támogatására.

A környezetvédelmi követelmények várható hatásáról, a folyamatban lévő szabályozásokról kevés információ jut az építési vállalkozásokhoz és az építési termékgyártók többségéhez egyaránt, annak aktív alakítása csak kívánatos célkitűzés. A fenntartható építés az Unió nagyobb részén már a mindennapok gyakorlatát jelenti a most alakuló európai szabályozással együtt. A zöld közbeszerzés fogalma is egyértelmű és gyakran alkalmazott eljárás kiíró és ajánlattevő részéről egyaránt.

A REACH (vegyi anyagok bejegyzése, értékelése, engedélyezése és korlátozása) sajnos kevés hazai építőanyag-gyártó számára ismert uniós szabályozás, pedig számos fejlesztési elképzelést módosíthat.

Csak néhányat villantottunk fel azokból az európai uniós szabályozásokból, amelyek a hazai vállalkozások versenyképességét jelentősen befolyásolják. Kedvező irányban, ha időben lépünk.

Horváth Sándor